

מאור עינים

חידושי תורה על הפרשה

גליון מס' 16

בא תשפ"ב

עוד יתכן לפרש, שפרעה לא רצה שעמ"י ימותו, שרצה אותם לעבדים.

(י, כג) לא-ראו איש את-אחיו ולא-קמו איש מתחתיו שלשת ימים, ולכל-בני ישראל היה אור במושבתם.

דרך העולם שמכירים אדם טוב, מזהים אותו גם מרחוק כמבואר בירושלמי ברכות (דף ז:), 'אם ברגיל אפילו רחוק כמה חכים [מכיר] ליה', וזהו שאמר הפסוק, 'לא ראו איש את אחיו', שאף שהיו אחים ודרך שאחים מכירים טוב אחד את השני, הם לא ראו איש את-אחיו.

(יא, ב) דבר-נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מעת רעותה כלי כסף וכלי זהב.

צ"ב מפרשת שמות (ג, כב) 'וְשָׂאֵלָה אִשָּׁה מְשֻׁכְּנֹתָהּ וּמִגְּרַת בֵּיתָהּ כָּלִי כֶסֶף וְכָלִי זָהָב וְשִׂמְלֹתַי', ושם לא הזכיר 'איש', וצ"ע.

***

פניני המאור

הגמ' בסנהדרין (דף יט:), כל המלמד בן חבירו תורה, מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו וכו'.

הגמ' בברכות (דף כא:), אמר רבי יהושע בן לוי, כל המלמד לבנו תורה, מעלה עליו הכתוב כאלו קבלה מהר חורב וכו'.

עפ"ז נמצא שהמלמד את בן חבירו תורה, כאילו ילדו, וגם כאלו קבלה מהר חורב, שהרי הוא כבנו שמלמדו תורה.

(י, י) ויאמר אלהם יהי כן ה' עמכם כאשר אשלח אתכם ואת-טפכם, ראו כי רעה נגד פניכם.

כתב רש"י, מדרש אגדה שמעתי, כוכב אחד יש ששמו רעה, אמר להם פרעה, רואה אני באיצטגנינות שלי אותו כוכב עולה לקראתכם במדבר, והוא סימן דם והריגה. וכשחטאו ישראל בעגל ובקש הקב"ה להרגם, אמר משה בתפלתו, 'לָמָּה יֹאמְרוּ מִצְרַיִם לְאֹמֶר בְּרָעָה הוֹצִיאָם', זו היא שאמר להם 'ראו כי רעה נגד פניכם', מיד וינחם ה' על הרע, והפך את הדם לדם מילה שמל יהושע אותם. וזהו שנאמר, 'הַיּוֹם גָּלוּתִי אֶת חֶרְפַּת מִצְרַיִם מֵעֲלֵיכֶם', שהיו אומרים לכם דם אנו רואין עליכם במדבר.

לכאורה, אם פרעה ראה באיצטגנינות שלו שישאלו ימותו במדבר, מה אכפת לו לשלח אותם, והרי בוודאי פרעה לא רצה בטובתם?

ונ"ל, שפרעה היה גאותן ולא הסכים בשום צורה להכנע לשמוע בקול ה' לשלח את עם-ישראל ממצרים, גם שידע שסופם למות במדבר.

עוד יתכן לפרש, שפרעה לא היה בטוח שעם ישראל ימותו במדבר, שהרי לעיל בפר' שמות מבואר (א, כב), שפרעה ציווה 'כָּל הַבֶּן הַיְלֹוֹד הַיָּאֲרָה תִשְׁלִיכֶהוּ', ופי' רש"י שם, יום שנולד משה אמרו לו אצטגנינו, היום נולד מושיען וכו' ורואין אנו שסופו ללקות במים וכו', והם לא היו יודעים שסופו ללקות על מי מריבה. ע"כ. ויתכן שהיה לו עדיין איזהו חשש שלא התקיים מה שראה באיצטגנינות שלו, כמו שלא התקיים מה שאמרו לו אצטגנינו.